

Forum for
Psykologer i
Kommunen

www.fpkf.no

Høring

Forum for psykologer i kommunen leverte høringsuttalelse til “Ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging”. Du kan lese hele uttalelsen på <https://hoering.udir.no/Uttalelse/v2/b5cb9783-14a5-4128-a2f7-ea401a18aeaa>

Jeg har lyst å oppsummere noe av det vi valgte å legge vekt på.

- PSYKOLOGERS Plass i skoleverket

Forumet undrer seg over at rapporten endrer navnet på PP-tjenesten til Pedagogisk rådgivningstjeneste uten at dette blir drøftet. Nordahl har i flere sammenhenger kommentert at navneendringen ikke var gjennomtenkt, og vi har valgt å tro det.

Pedagogisk veiledningstjeneste ble tatt ut av Opplæringsloven i 1998. Forum for psykologer i kommunen (den gang Forum for psykologer i skolen) uttalte da at dette var en uheldig avgjørelse fordi PP-tjenesten og veiledningstjenesten på mange måter utfylte hverandre. PP-tjenesten har et særlig ansvar for barn og unge med særlige behov, mens Pedagogisk veiledningstjeneste hadde ansvar for den generelle pedagogiske veiledningen. Vi var den gangen, og er fortsatt, bekymret for at barn med særlige behov blir taperne dersom fokus til PP-tjenesten i større grad skal være allmenpedagogikk. Det blir hevdet at tiltak som gjør skoledagen bedre for alle, også gjør opplæringen bedre for barn med særlige behov. Vi mener, i tråd med ekspertgruppen, at en liten gruppe elever vil ha behov for en tilrettelegging av opplæringen i barnehage og skole som går

utover den allmenpedagogiske. De vil trolig profitere lite på generell organisasjonsutvikling og kompetansebygging, men det kan derimot godt hende at gode tiltak for barn med særlige behov kan ha som bieffekt at også allmenpedagogikken blir bedre.

Vi mener det er viktig at det finnes en ekstern instans som hjelper barnehager og skoler med utredning og veiledning i forhold til barn med særlige behov. Vi tror det vil være en styrke for opplæringssystemet at denne instansen i stor grad har en kompetanse som supplerer den kompetansen som allerede finnes i skolen. At mange land tar inn i sitt lovverk at det skal være psykologer som arbeider innenfor skolelovgivningen, slik for eksempel Sverige har gjort, tror vi derfor er klokt. Vi undrer oss også over at vi i Norge ikke har en diskusjon om hvor mange barn det skal være pr. skolepsykolog, mens for eksempel Sverige diskuterer ett normtall på 500.

Rapporten hevder at det ikke finnes noen virksomhet tilsvarende PP-tjenesten i Sverige. I Sverige har man elevhelseteam med skolepsykologer som utfører mange av de oppgavene som den norske PP-tjenesten i samarbeid med

skolehelsetjenesten gjør i Norge. Faktisk er det slik at mange land i Europa har, eller er i ferd med å bygge opp, en psykologtjeneste knyttet til skoleverket, mens vi de siste tiårene har sett en reduksjon av denne fagkompetansen i Norge. Sverige har i §25 i kapittel 2 i Skoleloven slått fast at det "För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator." Norge har på ingen måte en lovgivning som gir tilsvarende tverrfaglig kompetanse i støtteapparatet knyttet til skolen. Vi mener dette er en mangel, og tror ikke dette blir godt nok ivare tatt gjennom lovendringen om psykologer i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.

Vi oppfatter rapporten dithen at barnehagen/skolen selv bør ivareta utredning av aktuelle barn som barnehagen/skolen mener kvalifiserer for denne type tiltak. God utredning vil ofte inkludere tverrfaglig utredningskompetanse, samt innebære krav om testkompetanse. Det er etter vår mening urealistisk at alle barnehager og skoler skal forventes å inneha denne type kompetanse. Å igangsette varige og omfattende individuelle tiltak uten en grundig, objektiv, utredning i forkant kan føre til vilkårlige vurderinger der hver enkelt families mulighet for å snakke "opp og fram" barnets behov kan få urimelig store utslag. Vi slutter oss til ekspertgruppens vurderinger knyttet til kompetanse, og er enige i at kompetente voksne som regel vil være et bedre utgangspunkt for god stimulering. Ut fra dette understreker behovet for profesjonell utredning og veiledning når barn og unge har særlige behov. Det argumenteres i en svart/hvit

tankegang med at profesjonell vurdering av utfordringer alltid vil rette fokus mot individet og individuelle vansker. Vår erfaring er at psykologer i PP-tjenesten siden 1970-tallet har argumentert for, og hatt en praksis som reflekterer et mer økologisk syn på vanskene barn og unge har (se for eksempel Skolepsykologi nr. 4, 1975 eller nr. 2, 1984).

- FYLKESMANNEN

Ekspertgruppen har i liten grad problematisert fylkesmannens rolle som driver i omfanget av sakkyndighetsarbeid i PP-tjenesten. Vi opplever at det har skjedd en radikal økning i dette arbeidet de siste årene, og at en stor del av denne økningen har sammenheng med fylkesmennes tolkning av opplæringsloven til at alle barn som har kontakt med PP-tjenesten skal ha en sakkyndig uttale. Vi mener det er viktig at barn, unge, foreldre og barnehage/skole kan bruke PP-tjenesten som en utrednings- og veiledningstjeneste, og at tjenesten i samarbeid med foreldre og skole/barnehage bestemmer når det er behov for et opplæringsløp med egne opplæringsmål og derfor en sakkyndig vurdering. Vi mener dette vil sikre rettsikkerheten for barn og unge som trenger spesialundervisning, samtidig som det frigjør ressurser i PP-tjenesten slik at mer tid kan brukes til konsultasjon og veiledning om barn med særlige behov.

Les gjerne både vår og andres høringer på udir.no

Sturla Helland